

Resume

Natura 2000 område nr. 104 Lilleskov og Troldsmose

Områdebeskrivelse

Området ligger på nordøstkysten af Als, nord for Guderup. Alle arealer indenfor habitatområdet er statsejede (Naturstyrelsen). Habitatområdet indeholder en række habitatnaturtyper, både lysåbne strandengsarealer og forskellige skovnaturtyper. Strandengene og de ferske vådbundsområder er afsnøret fra Lillebælt af en høj rullestensstrandvold. Engene går over i sumpskov, som i områdets sydligste del fortsætter i løvskov på kuperet randmoræne. Elle- og askeskov forekommer i smalle bræmmer langs vandløbene, primært i den nordvestlige del og omkring vældpartier i den lave del af skoven. På de højereliggende områder findes bøg på muld og mor samt ege-blandskov.

Vandhullerne i området er levested for stor vandsalamander. I Bosted Made er der fundet skæv vindelsnegl i kærstarbevoksninger og i Fjordmosen umiddelbart øst for habitatområdet, er der fundet sumpvindelsnegl.

Vigtigste naturværdier

Bortset fra de vigtige forekomster af habitatnaturtyper og levesteder for stor vandsalamander og skæv vindelsnegl findes en række sjældne og truede arter i området. Arealet øst for habitatområdet er et kendt levested for rørhøg, som bruger habitatområdet som fourageringssted. Hvepsevåge er observeret over den tilgrænsende højskov i yngletiden, ligesom rød glente og fiskeørn er observeret enkelte gange i Troldsmoseområdet. De store, gamle træer i området er opholdssted for flere arter af flagermus. Troldsmose ligger i et område, der indtil for få år siden rummede en af Danmarks største koncentrationer af løvfrø.

Trusler mod områdets naturværdier

Tilgroning med tagrør, buske og træer er en trussel mod mange af strandengene og de næringsrige søer i området. Kæmpe-bjørneklo, japansk pileurt, rynket rose og gyvel er konstateret i området. Stor vandsalamanders ynglesucces vurderes at være reduceret, fordi ynglevandhuller er tilgroede og overskyggede, og skæv vindelsnegls levesteder trues ligeledes af tilgroning. Det vurderes, at skæv vindelsnegls levested desuden er truet af arealreduktion og fragmentering.

Engene i området blev græsset indtil slutningen af 1990'erne. I dag er græsningen sporadisk, hvilket truer de lysåbne naturtyper.

Der foregår afvanding mod Lillebælt, hvilket flere steder resulterer i en for naturtyperne u hensigtsmæssig hydrologi, og i den lave del af området og i engene er der åbne grøfter.

For skovene er den høje ende af tålegrænseintervallerne for kvælstofpåvirkning overskredet for hele arealet. Intensiv skovdrift kan medføre, at skovnaturtyperne forringes eller ødelægges, f.eks. ved fjernelse af dødt træ, jordbearbejdning eller kørsel i

skovbunden. Der er i øvrigt en utilstrækkelig beskyttelse af skovnaturtyper mod bl.a. konvertering til andre træarter.

Målsætning og indsats

Det overordnede mål for området er at sikre god-høj naturtilstand for områdets naturtyper og sikre områdets funktion som levesteder for stor vandsalamander og skæv vindelsnegl. Der sikres velegnede levesteder for skæv vindelsnegl, og levestedet søges udvidet.

Der sikres levesteder og vandringsmuligheder for stor vandsalamander.

Der sikres den for naturtyperne mest hensigtsmæssige hydrologi i søer og det undersøges nærmere, hvor der er behov for at skabe mere hensigtsmæssig hydrologi i skovnaturtyperne.

De terrestriske naturtyper sikres en hensigtsmæssig ekstensiv drift og pleje.

Skovnaturtyper sikres. Der kan være tale om en dynamisk situation, hvor det ikke nødvendigvis er de samme forekomster, der over tid bidrager til sikring af en skovnaturtype. I særlige tilfælde kan permanent ophør af drift i skovnaturtyper (urørt skov) være nødvendig for at opfylde direktivforpligtigelsen primært på arealer, som i forvejen i en længere periode har haft minimal eller ingen hugst. Invasive arter som rynket rose og kæmpe-bjørneklo søges bekæmpet og deres spredning søges forebygget.

Oversigt over de væsentligste virkemidler til gennemførelse af denne plan:

Indsats	Stort omfang	Mindre omfang	Undersøges nærmere	Ikke relevant
Rydning, fjernelse af uønsket opvækst Herunder bekæmpelse af invasive arter	X			
Forbedring af hydrologi Fx ved at standse dræning, genoprette vandløb, fjerne diger		X		
Ekstensiv drift Fx indførelse eller opretholdelse af græsning, høslet mm.		X		
Sikring af arealer Sikring af natur der ikke pt. er beskyttet (fx stenrev og skovnatur)		X		
Reducere forstyrrelser				X
Forbedring/sikring af levesteder Fx ved etablering af vandhuller, sikring af redetræer eller større fouragerings- eller yngleområder		X		
Sammenkædning af		X		

naturarealer				
---------------------	--	--	--	--

Fx ved udlæg af naturarealer til samdrift af mindre og adskilte naturområder.